

Közszolgálati műsorszolgáltatás a digitális korszakban: a kettős rendszer jövője

Az Európai Parlament 2010. november 25-i állásfoglalása a közszolgálati műsorszolgáltatás a digitális korszakban: a kettős rendszer jövőjéről (2010/2028(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 14. cikkére és 106. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződéshez csatolt 29. jegyzőkönyvre, amely a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről szól,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartája 11. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Parlament és a Tanács 2010. március 10-i 2010/13/EU irányelvére a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv)¹,
- tekintettel a közszolgálati televízióknak a multimédiás társadalomban betöltött szerepéről szóló, 1996. szeptember 19-i állásfoglalására²,
- tekintettel az Európai Unión belüli médiakoncentrációról és -pluralizmusról szóló, 2008. szeptember 25-i állásfoglalására³,
- tekintettel „A médiaműveltségről a digitális világban” című 2008. december 16-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel az állami támogatás szabályainak a közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról szóló, 2009. július 2-i bizottsági közleményre⁵,
- tekintettel az Európai Unió tagállamain belül a médiapluralizmusról szóló bizottsági munkadokumentumra (SEC(2007)0032),
- tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a közszolgálati műsorszolgáltatás függetlenségének biztosításáról szóló, a tagállamokhoz intézett R (96) 10. számú, 1996. szeptember 11-i ajánlására,
- tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányait a Tanács ülésén képviselők 1999.

---

¹ HL L 95., 2010.4.15., 1. o.

² HL C 320., 1996.10.28., 180. o.

³ HL C 8. E, 2010.1.14., 85. o.

⁴ HL C 45. E, 2010.2.23., 9. o.

⁵ HL C 257., 2009.10.27., 1. o.

január 25-i állásfoglalására a közszolgálati műsorszolgáltatásról¹;

- tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a médiapluralizmusról és a médiatartalom sokféleségéről szóló, a tagállamokhoz intézett CM/Rec(2007)2. számú, 2007. január 31-i ajánlására,
  - tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az információs társadalomban a közszolgálati média feladatáról szóló, a tagállamokhoz intézett CM/Rec(2007)3. számú, 2007. január 31-i ajánlására,
  - tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozásáról szóló 1878 (2009). számú, 2009. június 25-i ajánlására,
  - tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a közszolgálati műsorszolgáltatás függetlenségének a tagállamokban való biztosításáról szóló, 2006. szeptember 27-i nyilatkozatára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
  - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A7–0286/2010),
- A. mivel a demokratikus európai társadalomban a polgárok nyilvános vitában való részvétele, valamint a digitális világban az információhoz való hozzáférés a lendületes és versenyképes audiovizuális és írott sajtótól függ,
- B. mivel a műsorszolgáltatók a legfontosabb információforrást jelentik az Európai Unió tagállamainak polgárai számára, és így fontos tényezőt jelentenek az emberek értékeinek és véleményének alakítása terén,
- C. mivel a közszolgálati és a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatás lényeges szerepet játszik az európai audiovizuális termékek előállításában, a kulturális sokszínűség és identitás, a tájékoztatás, a pluralizmus, a társadalmi kohézió, az alapvető szabadságjogok előmozdítása és a demokrácia működése tekintetében,
- D. mivel a közszolgálati műsorszolgáltatók úttörő szerepet játszanak a technológiai fejlődés ösztönzésében és alkalmazásában, hogy tartalmaikat a nagyközönség számára újító média- és elosztási technikák útján kínálhassák,
- E. mivel az EU audiovizuális környezete egyedi, és a „kettős rendszerként” leírt jelenség jellemzi, amely a közszolgálati és kereskedelmi műsorszolgáltatók közötti valódi egyensúlyon alapszik,
- F. mivel a hatékony kettős rendszer, amelyben megvalósul a közszolgálati és a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatók valódi egyensúlya, általános érdek,
- G. mivel a közszolgálati és kereskedelmi műsorszolgáltatók együttes jelenléte változatos, szabadon hozzáférhető programokat biztosít, ami valamennyi uniós polgár javára válik és hozzájárul a médiapluralizmushoz, a kulturális és nyelvi sokszínűséghez, a szerkesztőségi versenyhez (a tartalom minősége és sokszínűsége tekintetében) és a

---

¹ HL C 30., 1999.2.5., 1. o.

véleménynyilvánítás szabadságához,

- H. mivel az EU különös jelentőséget tulajdonít a kettős rendszer szerepének az európai uniós tartalmak előállításához és terjesztéséhez való hozzájárulás tekintetében,
- I. mivel az audiovizuális környezetben az elmúlt években bekövetkező változások a digitális technológiák és a fizetős tulajdonosi felületek fejlődése és az új online médiaszereplők megjelenése révén hatással voltak a hagyományos kettős műsorszórási rendszerre és a szerkesztői versenyre (a tartalom minősége és sokszínűsége tekintetében), szükségessé téve, hogy a közszolgálati és a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatók sokszínűvé tegyék tevékenységüket és új felületeken is lehetővé tegyék a hozzáférést,
- J. mivel az új technológiák terjedése megváltoztatta az európai polgárok médiához és tájékoztatáshoz való hozzáféréseinek módját,
- K. mivel a médiaágazat hagyományos határvonalai az online környezetben már nem tarthatók fenn, hiszen a hagyományos média nem képes életben maradni anélkül, hogy ne terjeszkedne ki új felületekre (például SMS-szolgáltatások, weboldalak, intelligens telefonokra kialakított alkalmazások), az Európai Unió digitális menetrendjében kitűzött célokkal összhangban,
- L. mivel az újságok és folyóiratok a pluralista és sokszínű európai médiakörnyezet alapvető alkotóelemei, és továbbra is azoknak kell lenniük,
- M. mivel a távközlési és internetszolgáltatók, valamint a keresőmotorok egyre nagyobb szerepet játszanak az új médiakörnyezetben,
- N. mivel a fogyasztók számára kínált választási lehetőségek gyarapodása, ugyanakkor azonban a közönség széttöredezésének kockázata, a média növekvő koncentrációja, a vertikálisan integrált mediavállalkozások megjelenése, valamint a fizetős szolgáltatások és a kódolt adások felé való eltolódás által jellemzett digitális korszakban a közszolgálati műsorszolgáltatás a jó minőségű, társadalmi értéket képviselő programok kínálata és a tárgyilagos tájékoztatás révén hozzájárul a közszolgálati szféra fenntartásához és hozzá is kell járulnia ahhoz,
- O. mivel egyes tagállamokban a közszolgálati műsorszolgáltatásnak még nem alakultak ki elég erős társadalmi hagyományai, és nem rendelkezik megfelelő erőforrásokkal,
- P. mivel a közszolgálati műsorszolgáltatók egyes tagállamokban olyan súlyos problémákkal szembesülnek, amelyek veszélyeztetik politikai függetlenségüket, életképességüket és akár pénzügyi alapjaikat is, ami közvetlen fenyegetést jelent magára a kettős rendszer létezésére,
- Q. mivel a kereskedelmi televíziózásnak a reklámok csökkenése miatt a közelmúltban gazdasági nehézségei támadtak,
- R. mivel a közszolgáltatás feladatainak meghatározása, valamint a közszolgálati műsorszolgáltatók finanszírozása az Amszterdami Jegyzőkönyvben lefektetett elveknek megfelelően a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik,

- S. mivel a közszolgálati média számára elegendő állami finanszírozást, új technológiákat és fontos felületeket, valamint szilárd és kiszámítható szabályozási keretet kell biztosítani ahhoz, hogy a magas színvonalú kulturális és hírtartalom kínálata tekintetében teljesítse feladatait, és ebből következően a médiaműveltséget a köz érdekében egyértelműen javíthassa,
- T. mivel a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréje révén lehetséges a közszolgálati műsorszolgáltatás javítása,
- U. mivel a véleménynyilvánítás szabadságára, a médiapluralizmusra és a közszolgálati média függetlenségére, feladataira és finanszírozására vonatkozó európai normák tiszteletben tartásának valamennyi tagállam elsődleges célját kell képeznie,
- V. mivel az EU jelenleg nem rendelkezik megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy figyelemmel kísérje a tagállamokban és az EU egyes régióiban a közszolgálati médiát és a kettős rendszert fenyegető veszélyeket és azokra választ adjon,
1. megerősíti elkötelezettségét a kettős műsorszolgáltatási rendszer mellett, amelyben a magántulajdonban lévő és a közszolgálati média politikai és gazdasági nyomástól függetlenül betölti a maga szerepét, és kéri a legmagasabb szintű műsorszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítását a fogyasztók és felhasználók fizetőképességétől függetlenül;
  2. különösen hangsúlyozza az európai kettős rendszer alapvető szerepét a demokrácia, a társadalmi kohézió, az integráció, valamint a véleménynyilvánítás szabadsága előmozdításában, és különösen a médiapluralizmus, a médiaműveltség, valamint a kulturális és nyelvi sokszínűség megőrzésében és előmozdításában, és a sajtószabadságra vonatkozó európai normák betartásában;
  3. megállapítja, hogy a közszolgálati és a magántulajdonban lévő média együttélése nagymértékben hozzájárult a tartalmi kínálat megújításához és színesebbé tételéhez, és pozitív hatást gyakorolt a minőségre;
  4. megerősíti, hogy fenn kell tartani az erős és életképes közszolgálati műsorszolgáltatást, a digitális korszak követelményeihez igazítva azt, és ragaszkodik kézzelfogható intézkedések bevezetéséhez e célkitűzés megvalósítása érdekében;
  5. ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a digitális korszakban a közszolgálati műsorszolgáltatásnak az a sajátos küldetése, hogy a jó minőségű közérdekű médiatartalmat egyetemesen hozzáférhetővé tegye minden érdemleges felületen;
  6. felkéri a tagállamokat, hogy irányozzanak elő elégséges forrásokat annak lehetővé tétele érdekében, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók is igénybe vehessék az új digitális technológiákat, biztosítva, hogy a nagyközönség élvezhesse a korszerű audiovizuális szolgáltatások előnyeit;
  7. kéri e tekintetben a közszolgálati műsorszolgáltatókat, hogy szervezzék át soraikat annak érdekében, hogy vonzó és minőségi online tartalmat kínálhassanak, és így eljuthassanak a fiatalokhoz, akik a médiaszolgáltatást szinte kizárólag az interneten veszik igénybe;

8. kéri a tagállamokat, hogy szálljanak szembe a – például a városok és a vidéki térségek közötti – digitális megosztottsággal, és minden régióban biztosítsák mindenki számára a digitális adások vételét, megvalósítva ezzel a közszolgálati műsorszolgáltatáshoz való hozzáférés egyenlőségét;
9. ösztönzi a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra az analóg televíziózásról a digitális rendszerre való áttérés fogyasztók számára történő megkönnyítésének lehetőségét;
10. sürgeti a tagállamokat, hogy határozzák meg a közszolgálati műsorszolgáltatók feladatait, hogy megtarthassák különbözőségüket az eredeti audiovizuális termékek előállítására és a magas színvonalú programok és újságírás melletti elkötelezettség révén, minden kereskedelmi megfontolástól vagy politikai befolyástól mentesen, hiszen éppen ez különbözteti meg őket; megállapítja, hogy ezeket a feladatokat a lehető legpontosabban kell meghatározni, de kellő tekintettel a műsorszolgáltató programtervezési önállóságára;
11. emlékeztet rá, hogy a technológiai semlegesség elve szerint a közszolgálati műsorszolgáltatók számára a rájuk ruházott feladatok keretein belül lehetőséget kell biztosítani arra, hogy szolgáltatásaikat – beleértve az új szolgáltatásokat is – minden felületen nyújthassák;
12. hangsúlyozza, hogy mivel egyes tagállamok nem vezettek be jogszabályokat az internetes közszolgálati műsorszolgáltatói tevékenységekre vonatkozóan, ez befolyásolhatja az ágazat azon képességét, hogy működését új területekre terjessze ki;
13. emlékeztet arra, hogy a földi műsorszórás nyitott, interoperabilitást lehetővé tevő normákon alapuló felületei központi szerepet játszanak a kettős műsorszolgáltató rendszerben, és ideális eszközt jelentenek a szabad, könnyen hozzáférhető audiovizuális médiaszolgáltatások felhasználói számára, jobban igazodnak a helyi piacok széttöredezettségéhez, és ezért jobban megfelelhetnek a helyi kulturális és társadalmi elvárásoknak;
14. tudomásul veszi a Bizottság műsorszolgáltatásról szóló 2009. júliusi közleményét, amely elismeri a közszolgálati műsorszolgáltatók azon jogát, hogy jelen lehessenek minden érdemleges műsorszóró felületen, és amely megerősíti, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatás feladatainak meghatározása, finanszírozása és megszervezése a tagállamok hatáskörébe tartozik, elismerve eközben a Bizottság jogosultságát a nyilvánvaló tévedések vizsgálata tekintetében, és felhívja a tagállamokat, hogy tartsák fenn az egyensúlyt a kínált digitális médiaszolgáltatások között, biztosítsák a tisztességes versenyt a közszolgálati műsorszolgáltatás és a magántulajdonban lévő média között, ezzel fenntartva a lendületes médiakörnyezetet az online környezetben;
15. üdvözli a technológiai semlegesség és azon követelmény elismerését, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók szerkesztői függetlenségét tiszteletben kell tartani, kellőképpen figyelembe véve azt is, hogy tartós és biztos finanszírozásra van szükségük;
16. megjegyzi azonban, hogy a (meglévő) megelőző tesztek költségei jelentősek, és hangsúlyozza, hogy támogatja az arányos értékeléseket;
17. emlékeztet az Európa Tanács valamennyi uniós tagállam által elfogadott ajánlásainak

és nyilatkozatainak fontosságára, amelyek európai normákat állapítanak meg a véleménynyilvánítás szabadságára, a sajtószabadságra, a médiapluralizmusra és a közszolgálati média függetlenségére, feladataira és finanszírozására vonatkozóan, különösen az információs társadalomban, ezáltal biztosítva a közszolgálati műsorszolgáltatás hitelességét;

18. emlékezteti a tagállamokat ezen európai normák melletti elkötelezettségükre, és javasolja, hogy biztosítsanak megfelelő, arányos állandó finanszírozást a közszolgálati média számára, hogy teljesíthesse feladatait, biztosítsák politikai és gazdasági függetlenségét, a befogadó információs és tudásalapú társadalomhoz való hozzájárulását és tegyék elérhetővé a magas színvonalú médiát mindenki számára;
19. kéri a Bizottságot, hogy bátorítsa a tagállamokat a bevált gyakorlatok cseréjére különböző szinteken (nemzeti médiahatóságok, érintett felek, közszolgálati műsorszolgáltatók vezetősége, független szabályozók, tévénezők és fogyasztók képviselői);
20. kéri a tagállamokat, hogy a szabályozó hatóságok európai szövetségén (EPRA) belül fokozzák a nemzeti médiaszabályozók közötti együttműködést és az egyes nemzeti műsorszolgáltató rendszerekkel kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjét;
21. emlékezteti a tagállamokat arra, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók igazgatótanácsi tagjait hozzáértésük és a médiaágazattal kapcsolatos ismereteik alapján kell kinevezni;
22. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szükséges források rendelkezésre bocsátása mellett bízzák meg az Európai Audiovizuális Megfigyelőintézetet azzal, hogy gyűjtsön adatokat és végezzen kutatásokat arra vonatkozóan, miként alkalmazták a tagállamok ezeket a normákat, annak megvizsgálása érdekében, hogy a normák elérték-e a kívánt hatást, és sürgeti, hogy a tagállamok viseljenek felelősséget e kötelezettségvállalások nemteljesítése esetében;
23. felhívja a Bizottságot, hogy szenteljen nagyobb figyelmet a kettős rendszernek mint az uniós vívmányok részének a csatlakozási tárgyalások során, és sürgeti a tagjelölt országok által ebben a tekintetben elért előrehaladás figyelemmel kísérését;
24. továbbá felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően kezeljék a közszolgálati műsorszolgáltatók alulfinanszírozásának kérdését, mégpedig a közszolgálati média azon sajátos feladatának megvalósítása érdekében, hogy valamennyi új médiafelület szintjén a lehető legtöbb tévénezőhöz és rádióhallgatóhoz kell eljutnia;
25. megállapítja, hogy a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatók átlátható tulajdoni viszonyait minden tagállamban biztosítani kell, és felhívja a Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel és támogassa az e cél elérése felé tett lépéseket;
26. kéri, hogy a tagállamok vessenek véget a közszolgálati műsorszolgáltatás tartalmába való politikai beavatkozásoknak;
27. üdvözli az európai uniós médiapluralizmus mérésére szolgáló mutatók meghatározásáról a Bizottság kérésére készített független tanulmány következtetéseit;

28. sikraszáll a médiapluralizmust megfigyelő központ létrehozása mellett, amely hatékony eszköz a médiapluralizmusra irányuló fenyegetések feltárásában;
29. emlékeztet az EBB által felajánlott pénzügyi eszközökre, és ösztönzi a pénzügyi nehézségekkel küzdő közszolgálati műsorszolgáltatókat, hogy pályázzanak kedvezményes hitelre az EBB-től infrastruktúrájuk megújítása, különösen a digitalizálás és az innováció fejlesztése céljából;
30. ösztönzi a különböző érintett szereplőket, hogy a kettős rendszer megőrzése érdekében fokozzák együttműködésüket, és különösen ösztönzi a közszolgálati és a magántulajdonban lévő műsorszolgáltatókat, hogy a tartalommegosztás és újító projektek megvalósítása érdekében működjenek együtt egymással és a kiadókkal is, valamint találják meg az együttműködés módozatait;
31. felhívja a Bizottságot, hogy indítson kezdeményezést a médiaágazat különböző szereplőinek összefogására annak érdekében, hogy támogassa az együttműködés lehetséges területeinek azonosítását, megkönnyítse a bevált gyakorlat cseréjét és foglalkozzon az érdemleges kérdésekkel;
32. emlékeztet ezzel összefüggésben arra, hogy a közösségi műsorszolgáltatás hosszú távú finanszírozása (például reklámbevételekből) különösen a kis közösségek esetében nehézségekbe ütközik; úgy véli, hogy a regionális szintű közösségi műsorszolgáltatás széles területen történő biztosítása érdekében felhasználhatók a digitális technológia által biztosított új lehetőségek;
33. ösztönzi a Bizottságot, hogy a szerzői jogokat igazítsa az új, digitális korszak viszonyaihoz, lehetővé téve a műsorszolgáltatók számára a minőségi európai programok széles kínálatának fenntartását, és hogy különös figyelemmel tanulmányozza az archív tartalom újbóli felhasználását megkönnyítő módszereket, valamint a szerzői jogdíjak rendezése tekintetében kiterjedt kollektív díjfizető rendszerek és akadálytalanul működő „egyablakos” rendszerek bevezetését;
34. várja az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv európai programokra fenntartott műsoridővel kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló jelentést, figyelemmel arra, hogy egyes tagállamok még nem hoztak intézkedéseket e téren;
35. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a tartalomgyűjtő oldalak tartsák tiszteletben a meglévő jogi keretet, és felkéri a Bizottságot annak megfontolására, hogy a keresőmotorok és az online szolgáltatásokat nyújtók miként járulhatnak hozzá a tartalmak létrehozásának finanszírozásához;
36. hangsúlyozza a médiaoktatás jelentőségét a tartalomgyűjtő oldalak által nyújtott szolgáltatások felelősségteljes használata érdekében;
37. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.